

นางวิชา
วิทยาศาสตร์
รหัสวิชา ๖๒๒๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่
ผู้สอน

๒

นางอรุณชัช สิริวัฒนศักดิ์ดิษา

แรงและความดัน ของของเหลว

จุดประสงค์ของบทเรียน

เขียนแผนภาพแสดงแรงที่กระทำต่อวัตถุใน
ของเหลว

การดำน้ำแบบดำน้ำตื่นต่างจาก การดำน้ำแบบน้ำลึกอย่างไร

An underwater scene with bubbles rising from the bottom. A white diamond shape is overlaid on the left side of the image. The background is a gradient of blue colors.

ในขณะที่นักประดาน้ำอยู่ในน้ำมี
แรงดันที่กระทำต่อนักประดาน้ำ
บ้าง แรงนี้เกิดจากอะไร

นักประดาน้ำดำน้ำลึกชั้น
ต่างกันจะมีแรง
กระทำต่างกันหรือไม่ อย่างไร

ทบทวนความรู้ก่อนเรียน

ทบทวนความรู้ก่อนเรียน

เขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง และ

ทำเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อความที่ไม่ถูกต้อง

ทบทวนความรู้ก่อนเรียน

ของเหลวแต่ละชนิดมีความหนาแน่น
คงที่ที่อุณหภูมิหนึ่ง ๆ

ทบทวนความรู้ก่อนเรียน

ของเหลวแต่ละชนิดมีความหนาแน่นคงที่ที่อุณหภูมิหนึ่ง ๆ

เพราะความหนาแน่นของของเหลวจะคงที่ที่อุณหภูมิหนึ่ง ๆ เสมอ กล่าวคือ เมื่ออุณหภูมิสูงขึ้นความหนาแน่นจะลดลงเนื่องจากอนุภาคของของเหลวจะเคลื่อนที่ด้วยความเร็วสูงขึ้น ส่งผลให้ปริมาตรของของเหลวเพิ่มขึ้นในขณะที่มวลคงที่

ทบทวนความรู้ก่อนเรียน

ของเหลวแต่ละชนิดมีความหนาแน่นคงที่ที่อุณหภูมิหนึ่ง ๆ

จากความสัมพันธ์

ความหนาแน่น

=

$$\frac{\text{มวล}}{\text{ปริมาตร}}$$

$$D = \frac{m}{V}$$

ดังนั้น เมื่อของเหลวมีอุณหภูมิสูงขึ้น ความหนาแน่นของของเหลวจะมีค่าลดลง

ทบทวนความรู้ก่อนเรียน

อนุญาตของบองเหลวสามารถเคลื่อนที่
ได้อิสระ

ทบทวนความรู้ก่อนเรียน

อนุภาคของของเหลวสามารถเคลื่อนที่ได้อิสระ

เพราะอนุภาคของของเหลวอยู่ใกล้กันโดยมีแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาคของของเหลวน้อยกว่าของแข็งแต่มากกว่าแก๊ส อนุภาคของของเหลวจึงเคลื่อนที่ได้แต่ไม่เป็นอิสระ

ทบทวนความรู้ก่อนเรียน

ความดันอากาศจะสูงขึ้นเมื่ออยู่ใน
บริเวณที่สูงขึ้น

ทบทวนความรู้ก่อนเรียน

ความดันอากาศจะสูงขึ้นเมื่ออยู่ในบริเวณที่สูงขึ้น

เพราะความดันอากาศมีความสัมพันธ์กับความสูงจากพื้นโลก โดยบริเวณที่สูงจากพื้นโลกขึ้นไปอากาศเบาบางลง มวลอากาศน้อยลง ความดันอากาศก็จะลดลง

ทบทวนความรู้ก่อนเรียน

อากาศมีแรงกระทำเฉพาะที่ผิวบนของ
วัตถุ เรียกว่า ความกดอากาศ

ทบทวนความรู้ก่อนเรียน

อากาศมีแรงกระทำเฉพาะที่ผิวบนของวัตถุ เรียกว่า ความกดอากาศ

เพราะความกดอากาศเป็นการเรียกความดันอากาศในทางอุทุนิยมวิทยา
ซึ่งอากาศมีแรงกระทำต่อวัตถุในทุกทิศทางในแนวตั้งฉากกับผิววัตถุ

ทบทวนความรู้ก่อนเรียน

ความดันคือแรงที่กระทำต่อพื้นที่
หนึ่งหน่วย

เมื่อดูดน้ำผลไม้หรือน้ำนมที่บรรจุในกล่อง
กระดาษ เคยสังเกตหรือไม่ว่า ถ้าเราดูด
น้ำผลไม้หรือน้ำนมในกล่องจนหมด แล้ว
ยังดูดต่อไป กล่องกระดาษจะเป็นอย่างไร

กล่องกระดาษจะยุบตัวทุก ๆ ด้าน
เนื่องจากอากาศในกล่องจะน้อยลง
อากาศภายนอกจะพยายามเคลื่อนที่
เข้ามาแทนที่ ทำให้แรงจากอากาศ
กระทำต่อกล่องทุกทิศทาง

ลองคิดดูซิว่าการที่อนุภาคของ
ของเหลวสามารถเคลื่อนที่ได้
เช่นเดียวกับอากาศ ของเหลวจะมี
แรงกระทำต่อวัตถุเหมือนอากาศ
หรือไม่ อย่างไร

กิจกรรมที่ 3.7

น้ำมีแรงกระทำต่อวัตถุหรือไม่
อย่างไร

กิจกรรมนี้เกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร

แรงที่น้ำกระทำต่อวัตถุและทิศทางของ
แรงนั้น

กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร

ระบุทิศทางของแรงที่น้ำกระทำต่อวัตถุ

วัสดุและอุปกรณ์

1. ภาชนะใส่น้ำ

วัสดุและอุปกรณ์

2. ถุงพลาสติก

วิธีดำเนินการรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

สวมถุงพลาสติกให้เลยข้อมือ สังเกตลักษณะของ
ถุงพลาสติก จากนั้นจุ่มมือลงไปใต้น้ำให้จมถึงข้อมือ
สังเกตลักษณะของถุงพลาสติกอีกครั้ง

นักเรียนต้องสังเกตและรวบรวมข้อมูลอะไรบ้าง

ลักษณะของถุงพลาสติกที่หุ้มมือก่อนและ
หลังจุ่มลงในภาชนะบรรจุน้ำ

ผลการทำกิจกรรม

ลักษณะของถุงพลาสติก

- ▶ ก่อนจุ่มมือลงไปใต้น้ำ พอง ไม่แนบกับมือ
- ▶ ขณะจุ่มมือลงไปใต้น้ำ แฟบลง แนบติดกับมือ

คำถาม

1. เมื่อจุ่มมือที่หุ้มถุงพลาสติกลงในน้ำ
รู้สึกถึงแรงที่กระทำต่อมือหรือไม่
อย่างไร

ตอบ

เมื่อจุ่มมือที่สวมถุงพลาสติกลงในน้ำ
รู้สึกถึงแรงที่กระทำต่อมือในทุกทิศทาง

คำถาม

2. น้ำมีแรงกระทำต่อถุงพลาสติก
หรือไม่ ทราบได้อย่างไร

ตอบ

น้ำมีแรงกระทำต่อถุงพลาสติก โดย
สังเกตจากถุงพลาสติกมีรูปร่าง
เปลี่ยนไป

คำถาม

3. ถ้าน้ำมีแรงกระทำต่อถุงพลาสติก
แรงที่น้ำกระทำมีทิศทางใด
รู้ได้อย่างไร

ตอบ

น้ำมีแรงกระทำต่อถุงพลาสติกในทุก
ทิศทาง ลังเกตได้จากน้ำดันถุงพลาสติก
ในทุกทิศทางให้แนบกับมือ

คำถาม

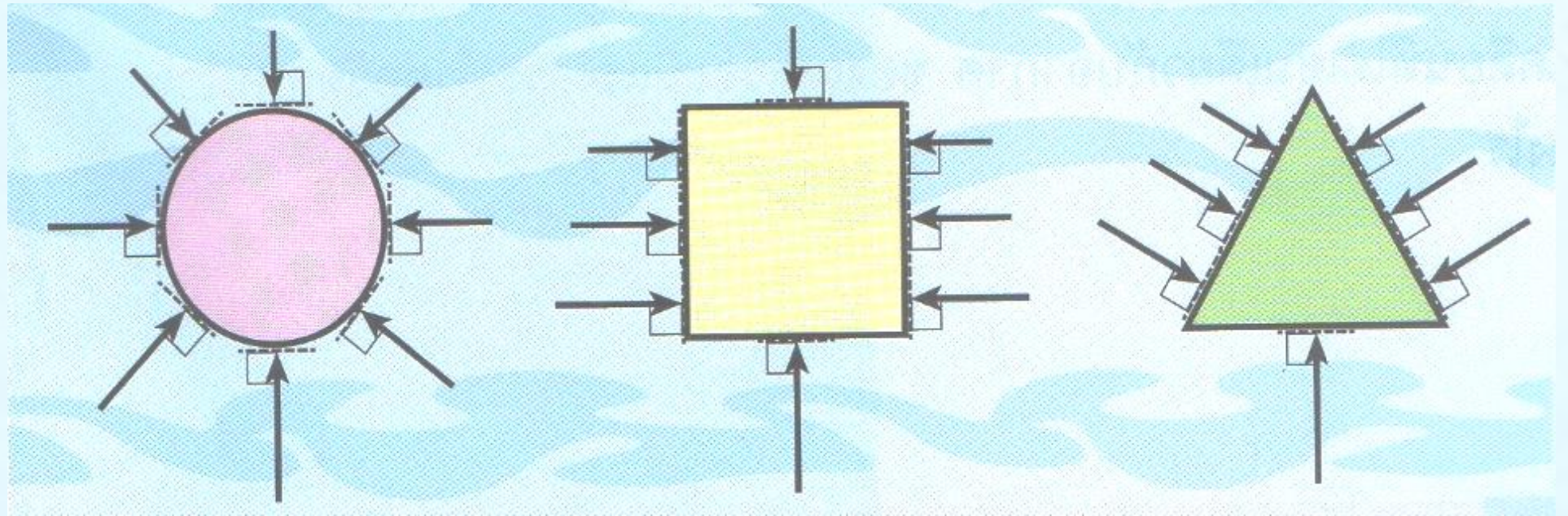
4. จากกิจกรรม สรุปได้ว่าอย่างไร

ตอบ

น้ำมีแรงกระทำต่อวัตถุโดยกระทำในทุก
ทิศทาง ลังเกตได้จากรูปร่างที่เปลี่ยนแปลงไปของ
ถุงพลาสติกที่ถูกน้ำดันให้แบนกับมือในทุก

ทิศทาง

เมื่อวัตถุอยู่ในของเหลวจะมีแรงกระทำต่อวัตถุในทุกทิศทาง แรงนี้จะกระทำต่อวัตถุโดยมีทิศทางตั้งฉากกับผิววัตถุตั้งภาพ

นอกจากของเหลวจะมีแรงกระทำต่อวัตถุในทุกทิศทางแล้ว
แรงที่ของเหลวกระทำต่อวัตถุจะมีทิศทางตั้งฉากกับผิว
วัตถุ และได้มีการกำหนดว่าแรงที่ของเหลวกระทำต่อ
พื้นที่หนึ่งหน่วย เรียกว่า ความดันของของเหลว
เป็นปริมาณสเกลาร์

คำถาม

ความดันของของเหลวมีหน่วยเป็นอะไร

- ▶ นิวตันต่อตารางเมตร เพราะความดันเป็นแรงใน พื้นที่หนึ่งหน่วย และมีหน่วยนิวตัน พื้นที่มีหน่วย ตารางเมตร

คำถาม

แผ่นเหล็กพื้นที่ 5 ตารางเมตรจมอยู่ใต้น้ำ แรงที่
น้ำกระทำต่อเหล็กแผ่นนั้นเป็น 2,000 นิวตัน
ความดันของน้ำ ณ ตำแหน่งนั้นเป็นเท่าใด

สรุปบทเรียน

แรงที่บ่งเหศวกระทำต่อวัตถุจะมีทิศทางตั้งฉากกับผิววัตถุ และได้มีการกำหนดว่าแรงที่บ่งเหศวกระทำต่อพื้นที่หนึ่งหน่วย เรียกว่า ความดันบ่งเหศว